

Arkitektur & Design

Massivt miljøhus

Jonas Vevatne og Marit H. Meyer sto på miljøkrava da familien skulle bygge nytt hus i Heggedal.

Marianne Vinje og Knut Bjerke (foto)

Synes du det lukter tre?

Jonas Vevatne er omgitt av massive trekonstruksjoner, og ja, lukter man godt etter, er det en merkbar eim av norsk gran-skog i det nybygde huset i Heggedal. Skjønt huset er ikke norsk i den forstand, det er bygget i moduler og satt i system av det sveitsiske firmaet Tschopp. Huset er det første firmaet leverer i Norden.

– Vi fikk det tegnet av arkitektfirmaet Gaia i Oslo og produsert i Sveits. Da grunnmuren sto ferdig, kom det tre store lastebiler med huset vårt om bord. Til sammen tre dager tok det de sveitsiske snekkerne å få satt sammen bygningskroppen, forteller Jonas Vevatne.

– Vi merker ikke at det lukter tre. Det vi merker er at det er et veldig lunt og godt isolert hus. Og det er blitt en merkbar forskjell for sønnen vår som er plaget av allergi, sier Vevatne.

Som medlem av klimapanelet i Asker er Jonas Vevatne mer enn gjennomsnittlig opptatt av miljø.

Da han og kona Marit H. Meyer bestemte seg for å bygge nytt, ville de ha et økologisk og miljøvennlig hus.

– Vi ønsket oss en bolig som er bærekraftig i de fleste dimensjoner, sier Vevatne. Helt presist ønsket ekteparet å ha et strengt fokus på klima, miljø, materialbruk, helse og energibehov.

Når vi først skulle bygge nytt, ønsket vi valgmuligheter vi ikke fant hos ferdighusprodusentene. Vi ville også unngå byggematerialer med helse- og miljøskadelige kjemikalier. Samtidig ønsket vi materialer med lang bestandighet og robusthet i et fuktigere og endret klima, sier Vevatne.

Hos Gaia arkitekter og ProPlan AS fant de fagpersoner som var med på tankegangen.

OPPRINNELSEN til massivtreelementer stammer fra rehabilitering og nybygging av trebroer i Canada på 70-tallet. Massivtrehus er en videreutvikling av dette, og har mange av de samme egenskapene som laftede tømmerhus.

Byggelementene består av bord som er sammenføyet med trebybler. Trevirke er gjerne gran som, ifølge Vevatne, gir god bruksverdi som massivtreelement.

– Å bygge med massivtre har et kjempepotensial. Norge er jo fullt av gran. Massivtresystemet kan baseres på trevirke som ellers ikke blir utnyttet. Kun overflaten blir synlig, dermed kan de indre delene i elementet bestå av dårligere sortering uten at dette påvirker kvaliteten eller konstruksjonen for øvrig, sier Vevatne.

Samtidig understreker han at slike diffusjonsåpne og pustende massive trekonstruksjoner gir sunne bygninger. De bidrar til et godt innneklima og god luftkvalitet, har god varmelagringssevne og er dessuten et hundre prosent naturprodukt.

Ifølge Norsk treteknisk institutt gir det å oppholde seg i hus basert på massive trekonstruksjoner en spesiell følelse av komfort. Dette skyldes følelsesmessige inntrykk og akustikk, men også hvordan en trekonstruksjon evner å jevne ut døgnvariasjoner i relativ luftfuktighet og temperatur.

– Vanlige hus er svært tette. Veggene i et massivtrehus er uten noen form for diffusjonstetting (plast, red.anm.), og fuktigheten kan vandre fritt inn og ut av veggene, akkurat som i en tømmerhytte, forteller Vevatne.

MEN ET BÆREKRAFTIG hus fordrer også arealeffektivitet.

Familien har derfor vært opptatt av å sikre seg små, men smarte, romløsninger. I det nye huset har de basert seg på å samle husets viktigste funksjoner i andre etasje. I underetasjen, som er laget av mur, er det kun entré, kjellerstue og lagringsplass. I etasjen bygget av massivtre har familien en åpen romløsning med stue, kjøkken og spiseplass, samt soverom og bad. Husets plassering i terrenget og bruk av vinduer er nøye gjennomtenkt ut fra solforhold og himmelretning. Husets konstruksjon har nemlig tatt høyde for hvorvidt solen står høyt eller lavt på himmelen - gjennom de fire ulike årstidene. ■

marianne.vinje@budstikka.no

BYGGEKLOSS: Huset i massivtre er importert fra Sveits og ble levert i moduler. Da grunn-

muren var på plass, brukte det sveitsiske firmaet til sammen tre dager på å sette sammen huset.

LIKE HUS LEKER BEST: En viktig målsetting for familien var at huset de bygget skulle ligge så tett opp til områdets øvrige byggestil som mulig.

GOD FØLELSE: Å oppholde seg i hus basert på massive trekonstruksjoner skal gi en spesiell følelse av komfort. Dette skyldes følelsesmessige inntrykk og akustikk, men også hvordan en trekonstruksjon evner å jevne ut døgnvariasjoner i relativ luftfuktighet og temperatur.

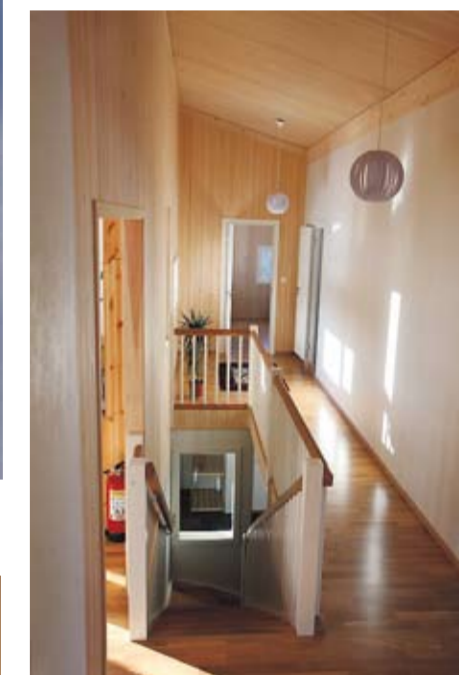

SOL UTE, SOL INNE: Størrelsen på til alle årstider. Mot vest har familien

– og plassering av vinduene – er nøye planlagt for å kunne utnytte solstrålene dessuten monterer solavskjerming som kan brukes ved fremtidige hetsomre.

STORT NOK: Familien ville ha en bolig med areal – og energieffektiv romløsning. På sikt planlegger de å installere solfangere som blant annet kan sørge for forsyning av varmtvann til badet.

SVAL GANG I TRE: Etasjeskillet mellom første og andre etasje er i massivtre, mens underetasjen er bygget i mur.

SVEIS FRA SVEITS: Det er det sveitsiske firmaet Tschopp Holzbau som har levert massivtrehuset i Heggedal. Vegg og takelementene består av bord sammenføyet med trebybler som er presset inn i forbrorede hull.

PÅ RETT Plass: Huset er tegnet ut fra terrenget og himmelretningen, og plassert på en slik måte at familien får utnyttet solforholdene på best mulig måte.

Hva er massivtre?

- Treplanker som er lagt ved siden av hverandre eller lagvis i kryss.
- Treplankene blir sammenføyet med lim, dybler eller stålstag.
- Plankene danner et byggelement, vanligvis 120 cm bredt og fra 3 til 14 meter langt.
- Kan benyttes til tak, gulv og vegger i alle typer bygg.
- Kan benyttes ubehandlet, slipt og lakkert, oljet eller malt.
- Fordeler knyttet til massivtre er blant annet dets høye grad av fleksibilitet, gode brannegenskaper, lav egenvekt, gode miljøegenskaper og at det er enkelt å bearbeide.

Se flere bilder på www.budstikka.no